

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 15/2014 vp

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus vuodelta 2013

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä toukokuuta 2014 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomuksen 2013 (K 14/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kansanedustaja Simo Rundgren, PN:n Suomen valtuuskunta
- kansainvälisten asiain neuvos Mari Herranen, eduskunta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaan Norjan painopistealueet kertomusvuonna olivat vakaa hyvinvointivaltio, nuorisotyöttömyyden torjuminen, terveysalan yhteistyön lujittaminen, rajaesteiden poistaminen, pohjoisten alueiden yhteistyö ja pohjoismainen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä yhteiskunnan turvallisuus. Tee- maistunto ja täysistuntokeskustelut kaikissa pohjoismaisissa parlamenteissa käytiin ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisesta yhteistyöstä. Ulkoasiainvaliokunta pitää temaattista lähestymistapaa hyvänä, jotta kertomusvuoden keskeisimmät asiat nousevat paremmin esille.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Pohjoismaiden yhteistyön vahvistuminen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa jatkui kertomusvuonna. Kansalliset parlamentit järjestivät vuoden aikana täysistuntokeskustelut yhteistyöstä. Suomessa eduskunnan täysistuntokeskustelu käytiin valtioneuvoston selvityksen poh-

jalta 6. kesäkuuta 2013. Yhteiskunnan turvallisuus ja kyberyhteistyö olivat aiheita, jotka korostuivat neuvoston työssä kertomusvuonna.

Ulkoasiainvaliokunta totesi valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevan selonteon mietinnössään (UaVM 1/2013 vp) olevan selvää, että pohjoismaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön lisäarvo on korostunut. Valiokunnan mielestä on tärkeää, että yhteistyön mahdollisuuksia hyödynnetään johdonmukaisemmin Suomen turvallisuuden vahvistamiseksi. Valiokunta yhtyy asiantuntijoiden näkemykseen, että Pohjoismaiden poliittisen yhteistyön tiivistäminen lisää pitkällä aikavälillä Suomen turvallisuutta ja nostaa kynnystä yhteen Pohjoismaahan kohdistuvalle sotilaalliselle aggressiolle. Valiokunta toistaa kantansa (UaVM 1/2014 vp), että parlamentaarikkojen osallistuminen pohjoismaisen ulko- ja puolustuspolitiikan tiivistämiseen on tärkeää.

Valiokunta on korostanut (UaVM 1/2013 vp), että valtioiden rajat ylittävien uhkien ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan on tärkeää varautua osana

pohjoismaisia, eurooppalaisia ja maailmanlaajuisia yhteistyörakenteita. Viranomaisten välisiä yhteistyötä tulisi syventää häiriöiden ja uhkien luonteen vuoksi sekä yhteiskunnan voimavarojen tehokkaan käytön mahdollistamiseksi.

Ulkoasiainvaliokunta on painottanut (UaVM 1/2013 vp), että Suomen tulisi tavoitella arktisen osaamisensa täysimittaista hyödyntämistä arktisen alueen herkäät ympäristöarvot huomioon ottaen ja olla aktiivinen Pohjoismaiden arktiseen alueeseen liittyvien yhteisten intressien kartoittamisessa yhteisen strategian laatimiseksi. Suomen puheenjohtajuutta Barentsin euro-arktisen neuvoston puheenjohtajana 2013—2015 tulee hyödyntää tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Valiokunta toteaa tyytyväisyytensä siitä, että valtuuskunnan jäseniä osallistui Barentsin euroarktisen neuvoston parlamentaariseen konferenssiin Pohjois-Norjassa 22.—24.4.2013 sekä pohjoisen ulottuvuuden kolmannen parlamentaarikkofoorumiin, joka pidettiin Venäjän duuman isännöimänä marraskuussa 2013 Arkangelissa.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Soini /ps
vpj. Pertti Salolainen /kok
jäs. Jörn Donner /r
Pekka Haavisto /vihr
Saara Karhu /sd
Katri Komi /kesk
Annika Lapintie /vas
Tom Packalén /ps

Neuvoston suositusten toimeenpanon tehostaminen

Erityisen huomion kohteena sekä neuvoston tarkastuskomiteassa että Suomen valtuuskunnassa oli kertomuksen mukaan suositusten seuranta. Valiokunta on aiemmin (UaVM 4/2014 vp) todennut pitävänsä hyvänä neuvoston päätöksiä suositusten toimeenpanosta. Seurannan vahvistaminen on luontevaa jatkoa tarkastuskomitean aiemmalle vaikuttavuustyölle ja valiokunnan näkemyksen mukaan perusteltu väline vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi kannanoton,

että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Svinhufvud.